

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 „ 50 „

Helben hazhoz fordítva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Vidékre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ 50 „

NAGYVÁRAD, augusztus 4.

Az új képviselőválasztások esélyei.

Minden jel arra mutat, hogy hosszas végegyengülésben szenvedő parlamentünk nem fog többé összeülni, mivel az új képviselőválasztásokat még az ősszel, mindjárt a kiállítás bezárásával meg fogják tartani.

Szintom áink, melyekből ezt következtetjük a következők: hogy a kiegyezési javaslatok és a magasabb kvóta halasztást nem tűrő kérdés a jelenlegi országgyűléssel megoldani nem lehet; azután a jelenlegi parlament mandátuma jövő év februárjában lejár, s az országot egy télvíz idején tartandó választásnak újból kitenni a szolnókdobokai oligarcha szép szeméért a korona nem hajlandó. Erre mutat továbbá az a körülmény, hogy az egész hivatalos apparátus mozgósítva van, a főispánok, szolgabírók és jegyzők hónapok óta nem tesznek egyebet, mint korteskednek, és a helyzetről referálnak. Meg azután a miniszterek sem járnak tán ebben a tikasztó kánikulai melegben koldulóbarátként városról-városra minden ok nélkül?

Ilyen körülmények között nem lesz időszerűtlen az új választások esélyeivel foglalkoznunk.

Mi a magunk részéről feltétlenül elejtjük azt az újabb felmerült eszmét, mintha az új választások a jelenlegi kormány előzetes elbocsátása után, egy Szapáry-Apponyi koalíciós-kormányval iratnának ki. Elejtjük pedig azért, mivel a keserű tapasztalatok megtanítottak bennünket katolikusokat arra, hogy a poli-

tikai dolgokban lehetőleg ultrapessimisták legyünk. Meg azután Apponyi ma is azon az állásponton van, amelyen Wekerle első bukása alkalmával volt, midőn ő Felsége megkínálta a koalíciós kormány alapján a miniszterelnökséggel, de ő a hadsereg-nél támasztott nemzeti aspirációiról lemondani nem akart. Ő Felsége pedig nem hajlandó főleg most, mikor az egész ország még mindig lázban ég, az egyetelenkedés magvát a hadsereg kebelébe is bevinni.

Az új választások tehát minden valószínűség szerint a jelenlegi szabadelvűpárt égise alatt fognak megtartatni. Bánffy elnöksége alatt-e, vagy nem, azt ma még nem tudjuk, de ez, ismerve ennek az erőszakos érdek-konzorciumnak az uralomhoz való szívós ragaszkodását, a dolog érdemére közömbös.

Már most milyen lesz a pártok jelenlegi akciója mellett ennek az új választásnak az eredménye? Az mindenesetre elsősorban a választástól függ. Distinguáljunk hát! »Qui bene distinguit, bene docet« Van tisztességes és nem tisztességes választás. Magyarországon Tisza Kálmán uralmának óta ez utóbbi divik. Elég lesz Kaposvár, Nyitra és Stomfára hivatkozni. Maradjunk hát e mellett.

Az ellenzéki pártok helyzete ma olyan zilált, hogy a liberális párt 25 éves átkos uralma alatt kormányának még tán sohasem volt oly kedvező helyzete, mint a jelenleginek.

Apponyi pártja vajúdik. Ő maga annyi csalódás után, de amelyeknek első sorban maga az oka, az aktuális politika teréről lelépni készül.

A függetlenségi-párt, bold. Irányi Dániel örökségét elpocsékolva, annyi szektára van szakadva, hogy maga se tudja. S most a választás küszöbén, az utolsó órában is, nem hogy az egységes működés érdekében fegyverbarátságra lépne, hanem olyan gorombaságokat vágnak egymás fejéhez, hogy csak úgy durrog.

A néppárt még a megalakulás stádiumában van, de akció képességében a 68-as alapnak programjába való felvétele által már kormányképesé minősítette magát.

Vegyük ehhez hozzá a választók helyzetét.

Roskadásig meg vannak terhelve állami, községi, ártéri és a jó Isten tudja miféle adókkal. A buza, árpa, tengeri ára oly alacsony, hogy alig fedezi a terhet és a ráfordított munkát. Szőleik évtizedekre előre leszüretelte a filoxera. Ser-téskereskedése a vész miatt évek óta szünetel. Szóval ez az Istenadta nép olyan gazdasági viszonyok között van, hogy ez kész jó pénzért Bánffynak a kanását is megválasztani szabadelvű képviselőnek.

Azután a szabadelvűpárt a Kossuth-frakció paktumával fogja végrehajtani az újválasztást. Előre veti árnyékát ez a szövetség abban, tényben hogy a kormány Kosuth Ferencznek a székes-főváros egyik mandatumát adja, s ha a Józsefvárosban pro forma állítat is ellenjelöltet, de azért Kossuth Ferencz még is a VIII. ker. képviselője lesz. Azután meg talán az sem merőben a véletlen műve, hogy Justh Gyulát, a kormánypárti ellenzék volt pártelnökét, az egész Alföldön Csanádmegye új főispánjául emlegetik? ! . . .

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

»Éjjel az erdőn.«

Írta: Pivár Rezső.

Ismerek egy magyar színművet, melynek címe: »Éjjel az erdőn«. Fogalmam sincsen róla, hogy mi e darabnak a meséje. Őszintén megvallom, sohasem is láttam e színmű előadását s nem is igen érdeklődtem volna a meséjével, de a minap, amint jóval éjfél után hazafelé mentem, egy hirdetési oszlopon a gázlámpa vöröses fénye mellett vörös színű szöveget olvastam: »Éjjel az erdőn«. Nem tudom elmondani, hogy az éj setétjében a vörös világításban és vörös papíron olvasható titokzatos szavak mily kísérteties benyomást gyakoroltak reám. Iszonyatos félelem vett rajtam erőt. Szemeim meredten a színlapon fűtek s arczom remegett. Az utcán egy lélek sem volt s az éjszaka koromsetét. Csak a hirdetési oszlop mellett terjesztette vörös sugarait a gázlámpa s a vörös színlap még haragosabb vörvörös színben verte vissza szemeimbe.

Epen a »Pokol«-ból jöttem. Agyam már tele volt mindenféle rémes látványokkal. Oly kimerült s agyonkínzott állapotban voltak idegeim, mintha csakugyan végig mártogattak volna lábaimnál fogva a pokol összes tüzes katlanaiban. Tűz, jég, kigyó, sárkány, Belzebub,

Sisyphus, Tantalus... ezek a pokoli lények foglalták el eszemet. Börzött a hátam azokra a szép és valószínű kilátásokra, hogy majdan egy társaságban leszek velök. Mint egy örült vagy főnyereményt ütött haldokló rohantam a »Pokol«-ból.

S most itt áll előttem ez a vörös fényben úszó oszlop, rajta a még vörösebb színű lap e címmel: »Éjjel az erdőn«.

Epen éjjel volt. Phantáziám tele volt rémekkel s most még hozzájárul ez a rémes »éjjel az erdőn«. Felcsigázott képzeletemmel egy elhagyatott őserdőben éreztem magam, melynek minden bokra ismeretlen veszedelmekkel van tele. Esembe jutott az is: hogy »a radványi sötét erdőben halva találták Bárczy Benőt...«

A verejték kiűtött homlokomon. Arczom borzasztó rémséges lehetett. Kezeimmel láthatatlan kísértetekkel birkóztam.

A sarki rendőr álmélkodva szemlélt. Majd lassú, méltóságos léptekkel felém közeledett.

— Mi baja az urnak? — kérde gyanakodva.

Én csak tovább bámultam a színlapot s némán mutattam reá.

A rendőr körülbelől nem volt megelégedve a felvilágosítással, mert haragosan rám mordult.

— A csoportosulás nincsen megengedve. Tessék oszolni —

Nem tudtam fölfogni, hogy a rendőr oly

higgadt, míg engem oly óriásilag gyötör a félelem.

De ő nem sokat törődött az én gyötrelmemmel, mert türelmetlenül kiáltott rám.

— A törvény nevében felszólítom, hogy oszolják —

Bambán néztem rá s arczjátékommal i-parkodtam neki megmagyarázni, hogy miféle óriási katasztrófa van készülében.

A rendőr körülbelül közveszélyes egyénnek tartott, mert minden további felszólítás nélkül karon ragadott. Kétségbeesetten kezdtem kiabálni torkom szakadtából. Most már csakugyan »éjjel az erdőben« s rablógylkosok körmei között éreztem magam.

— Segítség — ordítottam teli torokkal.

Összefutott egy csomó rendőr. Meglephettek őket a látvány, mert perczeig tanakodtak. Jó sokáig suttogva tárgyaltak egymással s mert belőlem egy szót sem tudtak kivenni, szó nélkül bekísértek a kerületi kapitánysághoz.

Az ügyeletes tiszt, aki mód nélkül felbőszült azon, hogy első álmából felverték, dühösen fürmelt rám.

— Igazolja magát —

Reszkettem s egy szót sem tudtam szólni a félelemtől.

— Mi a neve? —

Dadogtam valamit, de abból csak annyit értettek meg, hogy »Éjjel az erdőn« fog történni valami, amit magam sem tudok. Miután

Vegyük ezekhez a kormány ismert választási eszközeit: etetés, itatás, pártkassza, meghamisított szavazólizta, zsandár, katonság, stb. stb. — s akkor azt hisszük, nem csalódunk, midőn azt állítjuk, hogy a szabadelvűpárt számban tetemesen gyarapodva fog visszakerülni az új parlamentbe?

Mi tehát a mi teendők?

Legelső teendők az összes ellenzéknek — nemzetipárt, Ugronféle közjogi ellenzék, néppárt, pártonkívüliek — a választások alatt egy zászló alá csoportosítása.

Az ellenzéki paktumnak a kormánypaktumával való szembeállítás. A melyik kerületben a felsorolt ellenzéki árnyalatok közül egyik, vagy másik van többségben, a köré kell csoportosulni a többieknek; »mert ha összetartunk, győznünk kell, de ha széthuzunk, az erőszak, felfurak és a hivatalos hatalommal szemben bukás lesz bérünk.

Másik teendők mindjárt a választások kiírásakor a korona elé járulunk és a felségét, mint alkotmányunk legfőbb őre, felkérjük, hogy odahatni szíveskedjék, hogy a nemzetnek akarata tisztességes és szabad választás útján — már a mennyire a szabadelvű párt alatt lehet — nyilvánuljon. Fel kell világosítani a k o r o n á t, hogy ne higgye, hogy a kiegyezés a liberális párttal áll, vagy bukik. Meg kell mondani neki, hogy a szabadelvűpárt nem méltó bizalmára, mert eléggé kimutatta a foga fehérjét Wekerle bukásakor, mikor frontot csinált a királynak még azzal, hogy ez a 68-iki kiegyezés felett örökös párt alattomban Kossuth Ferenczel paktál.

Ha szövetkezünk és felfelvilágosítjuk a koronát, akkor szabad választás mellett nyugodtan mehetünk bele az új választási harcba, a szabadelvűpárt és Bánffy ki fogják törni a nyakukat; mert a jó Isten nem engedi azt, hogy a fák az égbe nőjenek, a — a főkök meg éppen nem: . . .

A Szentistvánnapi bucsu.

B u d a p e s t, aug. 3.

Bogisich Mihály cz. püspök érseki helyettes vikárius V a s z a r y Kolos bíboros-érsek, hercegprimás meghagyásából a következő körlevelet intézte a budapesti plébániákhoz: »Főtisztelendő plébániai hivatal! Ez évben ünnepeljük Magyarország ezredéves fennállásának jubileumát. Részt vett és veszen a millennárius ünnepélyekben minden magyar, kor; nem- és valláskülönbség nélkül. Részt vettünk azokban mi is katolikusok, ünnepeltük számos történelmi eseménynek emlékét, megemlékeztünk sok érdemű nagy férfiakról, de a legérdemesebből, arról ki az ezeréves fennállás szilárd alapját, a kath. hitet hazánkban megvetette, ez ideig alig történt említés Szent István napját ez idén a millennárius ünnepélyek sorozatában a legfényesebben és minél nagyobb számban kell megünnepelnünk. Ez legyen a katolicizmus jubileuma. Ezt kívánja tőlünk a hála, a kegyelet, minilyen első királyunknak Szent Istvánnak tartozunk. Azért óhajtja Magyarország dicsőségesen uralkodó főpásztora a bíboros hercegprimás ő eminenciája, hogy az idei szentistvánnapi körmenet a szokott kereteken túl minél magasztosabban, lehetőleg a legnagyobb részvétellel menjen végbe. Óhajtja, hogy az áldástó szent jobhoz mindnyájan elzarándokoljunk, hogy a körmenetben mindnyájan részt vegyünk, hogy ez által országvilág lássa, hogy a magyar-katolikus szívekben még nem vesztett ki a hála és tisztelt, mely eleink vérével belénk ojtott. Ennél fogva ő eminenciája, kegyelmes főpásztorunk ezen óhajához és szóbeli meghagyásához képest felhívom a nagyságos és főtisztelendő plébánus urakat, hogy hivatást a körmenetben való tömeges részvételre felszólítsák, és őket a körmenet alkalmával plébániánként zászlók alatt vezessék; nemkülönben a gondozások alatt álló plébánia területén működő szerzetes házak, kath. iskolák, apáczaintézetek s egyáltalán minden kath. jellegű kör, jótékony egyesületet fölkérjenek, hogy a menetben zászlók alatt teljes díszben vegyenek részt. B o g i s i c h cz. püspök.

A Magyar-Csékei képviselő-választás.

Goldis János, nagyváradai gör. keleti püspök-helynök, a magyar-csékei választó kerület

liberális jelöltje tegnap tartotta programbeszédjét a Magyar-Csékeről városunkba érkezett küldöttség előtt.

A jelölt kijelentette, hogy elfogadja a választóknak személye fölé irányuló bizalmát és a jelöltséget; tudta ezt már mindenki, a vásárnap a közel fürdők egyikében tartott jelöltbanket után, s így a jelölt készsége nem kellett feltűnést.

Annál nagyobb kíváncsisággal várták a programot, amelynek elmondása után meggyőződött mindenki, hogy Rezey »secundus«-szal a kerület képviselőjében csak személy- és névváltozás történt — a többi marad, amint volt.

Rezey, a második, dicsőítette a liberális-must, Bánffyt, Wlassicsot és valamennyi liberális »polgári szentet«, akik odafön Budapesten jókat fognak nevetni a görök keleti püspök-helynök kegyeletes tömjénezésén, melyre a csékei számú küldöttség éljenzése helyett jobban illett volna a Miserere, Uram irgalmaz, a »Gozpodin pomiluj.«

Legérdekesebb lett volna a programbeszédnek egyházpolitikai pontja, ha a jelölt a határozott nyilatkozatot tesz vala; így azonban valósággal »nesze semmi, fogd meg jól«, van abban, melyet minden hallgatója tetszése szerint magyarázhatott. Mint értesülünk ez elmosódott, határozatlan nyilatkozat nem elégitette ki a helybeli liberális köröket, amelyeknek kíváncsága a beszéd eme részén utólagos korrektúra történt. Ily körülmények között fölmertve érezzük magunkat a megfajult, kireparált beszéd közlésétől, amely egyébiránt nem fog sok vizet zavarni még a m.-csékei kerületben sem. A parlamentben annál kevésbbé, a kormánypart pedig gyönyörködni fog a II. Rezeyben, kinek egyhangú megválasztása se nem sokszoroz, se nem oszt.

Marad minden a régi ben.

Pobjedonoszev a zsidókról.

Pobjedonoszev a szent szinodus elnöke, kit felelőssé tettek az oroszországi zsidóüldözésekért a N. Fr. Pr. tudósítója előtt a következőleg nyilatkozott a zsidókérdésről: A zsidókérdés Oroszországban nem egykönnyen ítélhető meg, talán sehol a világon sem bonyolultabb, mint nálunk. Nincs vallási, hanem szociál-politikai jellege. A zsidókérdést a lengyelektől vettük

magam nem tudtam igazolni, s avval, amit elhebegtem, nem voltak megelégedve, letartóztatnak. Levezettek valami pinczehelyiségbe. A néhez vasajtó előtt még annyira visszanyertem ép eszem, hogy a rendőrnek kapupénzt adtam. Arra emlékszem, hogy ezért nagyon megbámult.

— Itt nem szokás sperrgeldet fizetni — szólt, de azért nem adta vissza a hatosom.

Azt hittem, hogy a katakombákban vagyok. Mindjárt eszembe jutottak a brigantik, akik ilyen helyeken szoktak bujkálni. Többen lehettünk, mert falrengető horkolást és káromkodást hallottam. Fogaim vaczogtak, térdeim összecusklottak s egész testemben csak úgy szaladgált a hideg. Nem messze tőlem egy fénylő tüzes pontot vettem észre, mely mindinkább közeledik felém. Egyszerre megérint valaki s magam előtt látok egy torzonborz hajú, dült vonású arcot szájában égő szivarcsutkával.

— Isten hozott pajtas — szólt rekedt, pálincaszagú hangon s nagyot röhögött hozzá.

Majd összerogytam az ijedségtől. Önkéntelenül egy kétségbeesett lökessel eltaszítottam magamtól s rémülten húzódtam meg a dohos fal egyik sarkában. Kimerülten roskadtam össze s elszántan vártam, hogy mi fog történni »éjjel az erdőn.«

Elaludtam.

Reggel durva kéz rázott föl. Szörnyen ki voltam merülve s tagjaimban éles fájdalmat éreztem. Felvezettek a kihallgatási terembe.

Homályosan emlékeztem csak, hogy mi történt velem az éjjel.

Amint a rendőrkapitány elé állítottak, a háttérből előrohant a feleségem kétségbeesetten tördelve kezét ijedten s kérdőn néz rám.

— Béla, az Isten szerelméért, mit cselekedtél? —

Most kezdtem csak eszmélni s erősen dörmöltem szememmel, hogy jobban lássak.

— A »Pokol«-ban voltam s magam sem tudom, hogy jutottam ide — feleltem naívn.

A rendőrtiszt szigorúan nézett rám s erősen fürkészte arcvonásaimat.

— Erős a gyanunk, hogy ön Affendakis, a szökött fejez, aki . . .

Vegyes érzelmekkel fogadtam a kijelentést.

— De kapitány ur, hisz a férjem . . . — rimázkodott a feleségem.

— Majd kitudódik a vallatásnál — vigasztalta nőmet a rend őre s kedvtelven szemlélt engem, mint akivel jó fogást csinált.

En csak egykedvűen állottam ott s figyeltem, hogy mi történik.

Ismét levezettek. A feleségem pedig elküldték, aki egész véletlenül találkozott itt velem. Épen azt akarta bejelenteni, hogy talán valami szerencsétlenség történt velem, mert egész éjjel nem voltam odahaza.

Amint leértünk a börtönbe, az a bozontos haju ismeretlen, akivel az éjjel az a kellemes tete-à-tete-m volt, jól hátba vágott.

— Nesze a tegnapiért — szólt s szitkok között mondta el, hogy vágtam az éjjel a falhoz.

Szívesen eltértem, mert egyszerre eszemhez jöttem. Csak most láttam, hol vagyok. Halvány sejtelmem volt az éjjel történetéről, de azt nem tudtam megérteni, miért vagyok itt.

Nem sokáig kellett a fejem törnöm rajta. Ismét felvezettek. Fent a feleségem, meg két jó barátom várakozott rám.

— Szervusz Béla, hát te mit keressz itt? — kérdék csodálkozva.

— Biz' azt magam sem tudom — feleltem röstelkedve.

A barátaim igazolásai alapján aztán szabadlábba helyeztek, csak még a hatósági orvos által kellett magam megvizsgáltatnom, hogy nem vagyok-e futóbolond.

Amint haza értem, a reggeli alatt az újságot kézbe véve olvasom, hogy Affendakiszt elfogták. Vezércikkben magasztalták a rendőrség ügyességét.

Este pedig a szenzációs hírek között ökölnyi betűkkel hozták az esti lapok, hogy a fővárosi rendőrség tévedésből Affendakis helyett N. N. székes fővárosi hivatalnokot, már mint egem, fogott el.

U. I. Affendakiszt másnap tényleg elfogták s amint értesülünk a hivatalos rendőri lapokból, ez idő szerint Sopronban nyaral.

át, mint rossz örökséget, mint valami inventáriumot.

A lengyelek képtelenek lévén arisztokratikus pocskolással polgárság alakítására, a zsidókat engedték helyükbe, de a nemesség és a zsidóság kölcsönösen rossz irányban befolyásoltatták magukat és így keletkezett a zsidóknak egy olyan típusa, amely az előrehaladottabb államokban lakó zsidókéval össze nem egyeztethető. Sajnálatos bajokhoz és visszaélésekhez vezetett ez a vidéken és előmozdította a zsidó diákok részvételét a legrutább üzelmekben. Az állam kénytelen volt valamely módon közbelépni.

Eszünk ágban sem volt irtó harcizet izzeni egy faj ellen. A tisztességes, a művelt zsidónak jól ment nálunk a dolga és mindig jól is fog menni. Arra vonatkozólag, hogy mégis ő ellene lármáztak az egész világ zsidósága, Pobjedonoszev ezeket a felvilágosító nyilatkozatot tette: A zsidók az egész világon szolidaritásban vannak.

Ha a németországi meg a más országban lakozó németek együtt éreznek, vagy ha a szlávok érdeklődnek egymás bajai iránt, ezt a zsidó sajtó azonnal hazaárulásnak, panszlavizmusnak és más ilyennek minősíti; szintugy, ha az osztrák katolikusok vagy a német katolikusok érdeklődéssel kísérik a magyar katolikusok egyházpolitikai akcióját, ez hazátlan ultramontanizmus.

Csak a zsidóknak szabad az egész világon együtt érezniök. Hogyha Oroszországban megvernek egy zsidót, az ausztriai, németországi és franciaországi zsidónak is fáj a háta. Mindenről pedig állandóan érdemes gondolkodni — éppen a szabadság, egyenlőség és testvériség érdekében.

Biharvármegye közügyei.

A vármegyei közigazgatási bizottság ülése.

augusztus 3.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor rendes havi ülést tartott, melyen jelen voltak:

Beöthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Wallner Ödön, t. főügyész helyettes, dr. Popovics György főorvos, Hraniczky Károly, helyettes árvászeki elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós pénzügyigazgató, Lánzy Tóbiás kir. főmérnök, Lázár Márton kir. ügyész, Balázsházy Bertalan, Ercsey Géza, Hegyesi Márton, id. Markovics Károly, Orley Kálmán, Szász Ágoston, ifj. Tisza Kálmán, Radnay Farkas, és alispáni előadókként: Keszthelyi Zoltán, Lovassy Andor és Baranyi András.

Alispáni jelentés.

képezte az ülés első tárgyát, mely szerint az elmúlt hóban volt 18 tiszta, 8 felhős és 5 esős nap.

A hőmérsék maximumát 18-án 31 Cels° minimumot pedig 5-én + 9 Cels°-val jelölték.

Uralkodó kórként, a légzési bajok fordultak elő tömegesen s valamennyi kedvező befolyással.

A közegészségügyi állapot elég kedvező volt. A hivatalos orvosok 3080 beteget gyógykezelték is így 484-el kevesebbet, mint az előző hónapban.

A hevenyfertőző kórok közül előfordult: 1. Roncsoló toroklob 2 járás 3 községében, beteg volt 11, ezek közül gyógyult 9, elhalt 2.

2. Kanyaró: 2 járás két községében fordult elő járványosan; beteg volt 7, meggyógyult 4, elhalt 2, ápolás alatt marad 1.

3. Vörheny 3 járás 3 községében fordult elő járványosan; beteg volt 4 és mind felgyógyult.

4. Hökhurut 3 járás 5 községében fordult elő járványosan; beteg volt 390, gyógyult 154, ápolás alatt marad 186.

Orvosrendőri bonczolás megejtett 6 öngyilkos, 4 hirtelen elhalt, 2 talált, 2 külerőszak folytán elhalt és 2 egyéb okból elhalt hulláján.

Törvényszéki bonczolás 11 esetben eszközöltetett.

A kir. ügyész jelentése.

E szerint a nagyváradi kir. törvényezék börtönében július hónapban le volt tartóztatva 312 férfi, 47 nő, a hónap végén letartóztatva maradt 229 férfi, és 33 nő. A rabkórházban 14 egyén ápolatott. A munkakeresmény 124 frt 10¹/₂ krt tett ki.

A pénzügyigazgató jelentése.

E szerint a f. évi július hónapjában befolyt:

Egyenes adók czimén . . .	37.939 frt 82 ¹ / ₂ kr
Kamatmentességi díj . . .	428 frt 75 kr
Jogilleték és díjjak . . .	23.759 frt 72 kr
Bélyeg jövedék . . .	25.806 frt — kr
Fogyasztási és italadók . . .	182.909 frt 09 kr
Dohány jövedék . . .	90.665 frt 37 kr
Határ vám . . .	12.132 frt 64 kr

Július hóban ideiglenes házadó mentesség 9 esetben adatott meg, fizetési halasztás pedig 1 esetben.

Jelenti továbbá, hogy Papp Miklós igazgató 17 napi szabadságot nyert. Helyettese: Somossy Zsigmond.

Dr. Kiss Béla s. titkár Beeskerekéről Nagyváradra helyezték át.

Miniszteri leiratok.

Ezután temérdek jelentéktelen miniszteri leirat olvastatott fel, melyek mind tudomásul vétetvén, a reájok vonatkozó jelentések pedig helyeslőleg kivétel nélkül tudomásul vétettek.

Kisebb ügyek.

A bizottsági ülés utolsó pontját a kisebb, személyes ügyek elintézési képezték, melynek végeztével elnökölő főispán az ülést bezárta.

UJDONSÁGOK.

TÁJEKOZTATO.

Auguszt. 6. Közigazgatási ülés a városnál, délután 3 órakor.

- > 9. Iparos-íjjak egyletének ülése d. u. 3 órakor.
- > 9. Népünnepély a Rhédey-kertben.
- > 12. Végítárgyalás a Pável elleni tüntetés ügyében.
- > 13. Nagyvárad város törvényhatóságának közgyűlése d. u. 3 órakor.

Szept. 3. Iparosok tömeges felrándulása a kiállításra. Október 3., 4., Lóverseny a nagyváradi gyepen.

* Az új párisi nuncius, mint a bruxellesi »Patriote« Rómából értesül, mgr. Clari viterbói püspök lesz. Szül. 1836. szept. 9. Sinigaliában. Viterbói püspök 1893 óta. XIII. Leopának és Rampolla bibornoknak személyes barátja.

* A budavári szent István-napi körmenetre vonatkozólag, a biboros-hercegprimásnak abbéli kívánságára, hogy az ezidén nagyobb keretű legyen, abban történt megállapodás, hogy benne Budapestnek valamennyi plébániája processionaliter s valamennyi kath. egyesülete, társulata és köre, valamint szerzetes rendháza testületileg vegyen részt. A vidékről érkezendő processiók csatlakozni fognak a budapestiekhez. Az ifjúság részvétele is tervbe van véve.

* A budapesti ferenczrendiek ünnepe. A ferenczrendi szerzetesek tegnap országsszerte nagy kegyelettel ünnepelték meg a rend alapítójának Porciuncula szent Ferencznek a neve napját. A főváros ferenczrendi templomaiban mindenütt ünnepi nagy istentiszteletek voltak. A ferenczrendiek belvárosi templomában a főistentisztelet reggel 8 órakor kezdődött Bogisics Mihály cz. püspök, budavári plébános vezette, Dán Sándor házfőnök Vitális és Bernát ferenczrendi atyák segédletével. A nagy mise után alkalmi szentbeszéd volt, Bán Sándor házfőnök mondotta.

* Néppárti gyűlések. A néppárt szécsényi (Nógrád m.) és trsztenai (Árva m.) népgyűlései vasárnap várakozáson felül sikerültek. A

trsztenai népgyűlésen Zichy Nándor gróf elnököl. Zmeskál földbirtos, Zelenyák képviselő és Vaczulir ügyvéd beszélt. A szécsényi népgyűlést meg akarták zavarni, de a néppárti vezetőknek tapintatos eljárásán és az óriási népsokaság higgadtságán minden provokáció hajótörést szenvedett.

* A kapuczinus rendház ünnepe. Porciuncula napja alkalmából vasárnap ünnepélyes istentisztelet volt a kapuczinus rend nagyváradi templomában. A szent misét dr. Nogáll János felszent. püspök tartotta, míg Pák Emil lelkész szent beszédet mondott. Délben diszebedet adott a rendház, a melyen képviselve volt a káptalan Palotay László apát-kanonok által; továbbá: Nagyvárad városa, több hatóság, egyesület, a tanítószákhajndnem teljes számmal. Palotay László kanonok felköszöntötte a rendet s különösen annak Nagyváradon működő jeles tagjait; sikert, áldást kívánt működésükre.

* Ezüstmise. Július 31-én tartotta dr. Való Simon, a közp. papnevelő intézet tanulmányi felügyelője s budapesti érseki szentszék tisztí ügyésze első szentmise-áldozatának negyedszázados jubileumát. Teljes szívünkkel üdvözlöljük a jubilánst és az arany-, sőt gyémánt-mise megélését kívánjuk.

* Bourret francia biboros halála. Nagy szomorúság érte a francia katolikusokat Baurret biboros, rodezi püspök halálával. Páratlan őszintesége miatt a nép rajongott érte. Bátor és szókimondó főpap volt.

* A nyitrai pünköszt király. Elhalaszt, az áulót kiátkozták a görögök s végtére elzüllött a közmegevetés közepette. Tarnóczy a szomorú dícsőségre hivatott nyitrai basát is utoléri a nemezis. Legutóbb gróf Károlyi Lajos tolnamegyei kastélyában díszes társaság volt együtt. A nyitrai megyei millenárius bandérium tagjait látta vendégül a grófi házigazda. Tarnóczy ur azonban, a ki közmegebotránkózásra elég szerénytelen volt, a nyitrai választáson viselt dolgai daczára, a millenárius díszmenetben a nyitrai küldöttek között részt venni, hiányzott a társaságból. Távolléte abban leli magyarázatát, hogy gróf Károlyi kihagyta a meghívottak közül. A bandérium tagjai lefotografáltatták magukat csoportosan és egyenként is.

* A budavári Mátyás-templom fölszentelése Nagyboldogasszony napján fog megtörténni. Vasary Kolos bibornok-hercegprimás ő eminenciája fogja végezni, Boltizár és Cselka püspökök segédkezésével.

* A koronaörök. A koronaöröset ez évben újjászervezték s a szervezeti szabályzatot most közli a hadsereg rendeleti lapja. E szerint az új koronaörök a honvédség állományából alkotott katonai osztály, a melynek a szent korona és a koronázási jelvények őrzésén kívül az udvarhoz is berendelhetők szolgáltatásra. A koronaörökben van 1 kapitány mint parancsnok, 1 főhadnagy, 1 kezelő tiszt, 1 koronaőr őrmester, 2 koronaőr őrsvezető, 3 koronaőr tizedes, 40 koronaőr gyalogos, 2 koronaőr kürtös, 3 tiszt szolga, 5 házi szolga.

* Dobó és az egri hős nők várában ártézi kut. Az egri várbán állomásozó honvéd zászlóalj parancsnoksága már régen foglalkozik a tervvel, hogy a várbán egy ártézi kut furassék, mivel a katonáknak messziről kell hordani a vizet. Már hozzá is fogtak a kut furáshoz, azonban mindeddig sikertelenül. Most azonban a minisztériumból egy szakértő meg fogja vizsgálni az eddigi munkálatokat, hogy érdemes-e tovább furatni vagy hogy véleményt adjon a felől, hogy mely tájon lehetne a várbán legközelebb vizet kapni.

* A posta köréből. A közönség figyelmét felhívjuk a kereskedelmi miniszternek a postautalványok kifizetésére vonatkozó legújabb rendeletére. Eddigéig ugyanis a posta a pénzesutalványokat harmincz napig tartogatta, ezen túl a miniszteri rendelet értelmében csak 7

napig várhat, hogy az átvételre jogosított czimzett egyén az utalványozott összeget átvegye; ha az átvétel vagy kézbesítés hét nap alatt bármely okból nem történne meg, a postahivatal az utalványt a feladási helyre fogja visszaküldeni.

* **A kath. egyesületek országos kongresszusára** eddig mintegy 1500-an jelentkeztek. Jelentkezéseket még mindig elfogad a kongr. irodája (Budapest, korona-herceg-utca 17., kath. kör.) Olcsóbb szállást még kaphatnak a kongr. tagjai. Egy-egy ebéd a kongresszus tagjai részére 26 kr. lesz.

* **A szombati ciklon a fővárosban** iszonyú károkat okozott. A szél gyökerestől kitépte a fákat a korzón, a budai kir. várak kertjében és a Margit-szigeten. A házak tetői s kéményei is sokat szenvedtek. A hajók árbocza, párkányzatai letörttek. Több sebesülés is történt.

* **A magyar-csékei képviselő-jelölt banketje.** Vasárnap délelőtt 25 tagból álló küldöttség kereste fel a Félix-fürdőben Goldis János gör. keleti püspöki helynököt, hogy felajánlják neki a magyar-csékei választó-kerület mandátumát. Goldis János a Félix-fürdőben fogadta a küldöttséget, a kiket Korda Andor földbírtokos vezetett. A küldöttségnek kijelentette Goldis, hogy elfogadja a jelöltséget s igyekezni fog a kerület érdekeit előmozdítani. Délben lakomára hívta meg a képviselőjelölt a küldöttséget, a melyen számos felkészült mondtak Goldisra, Korda Andorra. A kedélyes társaság késő délután oszlott szét.

* **Köszönet nyilvánítás.** Baranyai Emil micskei földbírtokos, felejtetetlen neje elhunyt alkalmából ez uton mond halás köszönetet mindazoknak, akik részvételükkel igyekeztek fájdalmát enyhíteni.

* **Trachomában megbetegedett orvosok.** A muraszombati járásban a trachoma-betegek száma a derék orvosok buzgó működése révén 700-ról 200-ra apadt. Gyógykezelés közben azonban megkapta a trachomát Greiger J. dr. körorvos, a ki már kigyógyult belőle, legújában pedig Ungár Miksa dr. tótkeresztúri körorvos is, aki megbetegedése következtében kénytelen volt hivatalos állásáról is lemondani.

* **Felsült anyakönyvvezető.** A rába-szentmihályi plébános és káplán urakat, kiket a helybeli anyakönyvvezető igazgatás miatt bevádolt a polgári házasság életbe lépésekor, a győri kir. törvényszék felmentette.

* **A Berzsenyi szobor leleplezése.** Szombathelyen f. évi október hóban nagy ünnepségek mellett megy végbe. A rendező bizottság országos jellegűvé akarja emelni a leleplezés ünnepélyét.

* **Az idegen forgalom a kiállításon.** Budapestén vasárnap ismét nagyobb számmal jöttek az idegenek a fővárosba. A vasutakon összesen 21 ezer idegen jött. Ha ehhez hozzá számítjuk a hajóknak majdnem tízezernyi forgalmát, úgy a fővárosba érkezett idegenek száma mintegy 30.000 rug. A vasuton jött idegenek száma az egyes pályaudvarok szerint a következőleg oszlik meg: a keleti pályaudvar: 9520, nyugati pályaudvar 10725, déli 955. A fővárosból tegnap elutazott összesen: 19534 ember; ebből azonban mintegy négyezer a kirándulókra esik. A keleti pályaudvaron ment: 8870 utas, a nyugatin 9754, a délin 910.

* **Tass és Szabolcs vezérek emléke.** A honfoglaló Tass és Szabolcs vezérek emlékére Tiszafüred közönsége emlékoszlopot fog emelni, melyet már meg is rendelt az e célból alakult bizottság. Az emlékoszlopot a Kossuth-téren egy dombon fogják felállítani. Az impozáns obelisz 12 méter magas lesz és sóskuti termésköből készül. Az előállítási költség 1850 forintban van megállapítva.

* **Napfogyatkozás.** Augusztus hó 9-én teljes napfogyatkozás lesz, a mely Európa északi részén egész teljességében, nálunk azonban csak mint részleges fogyatkozás lesz látható. A fogyatkozás reggel 3 óra 59 perczkor kezdődik, nálunk tehát a nap 4 óra 50 perczkor már fogyatkozva kel fel. A teljes elsötétülés, ott a hol

látható lesz, 5 óra 11 percztől 7 óra 41 perczig tart, tehát két és fél órán át. Nálunk a legnagyobb elsötétülés 5 óra 5 perczkor kezdődik és tart 5 óra 49 perczig. Csillagászati mértékkel kifejezve az elsötétülés akkor lesz legnagyobb, mikor a napátmérő 0.384 részének nagyságát éri el.

* **Furesa lakodalom.** Csongrádon mult hó 20-ára keresztény-zsidó házasság volt kitűzve, mely majdnem elmaradt a miatt, hogy nem érkezett meg a vőlegény. De a menyasszony nem volt rest, hanem utána utazott a vőlegénynek Pestre s mikor megtudta, hogy pénz és ruha hiányában nem jött le Csongrádra, mindkét dologban kisegítette vőlegényét, aztán pedig gyorsan hazautaztak és még hétfőn este 8 órakor össze is boronálódtak az állami anyakönyvvezető előtt. Most aztán a mézes napokat valahol Budapesten élék.

* **Baleset.** Palla J. Jenő, törvényszéki bíró vasárnap este felé sétálni ment két fiával, midőn a Szaniszló-utcában a József-intézet előtt szivgyöres fogte el, úgy, hogy eszméletét veszítve arcra bukott az aszfalt-burkolaton és tetemes zúzódásokat szenvedett. A megremült gyermekek sikoltására minden oldalról elősiettek az emberek és azonnal az önkivületi állapotban fekvő törvényszéki bíró segélyre siettek: de élesztési kísérleteik sikerteleneknek bizonyultak. Ugy kellett hazavinni a beteget, kinek állapota általános részvétet keltett városzerte. Mint halljuk, a köztisztvisletben álló bíró állapota a tegnapi nap folyamában javult.

* **A nagyváradi ezrednek** Temesvárott helyőrségen lévő zászlóalja tegnap délután városunkba érkezett, hogy az ezred többi tömegével részt vegyen a hadgyakorlatokon. Helyőrségünk parancsnoka a tiszti kar kíséretében a katonabandával fogadta a hazaérkező bajtársakat és kísérte őket a kijelölt szállásokra.

* **A jutagári sztrájk Bddapesten.** Az újpesti jutagár munkásainak és munkásainak sztrájkja még mindig tart. Sem a gyár igazgatósága sem a sztrájkolók nem engednek, de mindazáltal kilátás van rá, hogy néhány nap alatt véget ér a sztrájk.

* **A jószívű fináncz.** Érdekes jelenet játszódott le a szombathelyi adóhivatalban. A hosszuperesztegi tanító 8 gyermekes özvegye első ízben állított be a helybeli adóhivatalba szerény nyugdíjának fölvétele végett. Nem tudta szegény, hogy a nyugdíjasokra csak a hónap második napján kerül a sor. Fűhez fához fanyarodott hogy pénzt fölvehesse, de a rideg fináncz szív nem könyörült meg rajta. Keserves panaszának tanuja volt egy újonan kinevezett adótiszt, a ki még a fináncz könyörtelenség nem penetrált, a ki is sajátjából természetesen a nyugta átvétele mellett kifizette a megszomorodott özvegyet. Tudjuk, hogy törvény tiltja a hónap első napján a nyugdíjasok ki fizetését s így szó sem lehet azok ellen, a kik a törvény értelmében jártak el, de azért az új pénzügyi tisztviselő humánus eljárása mégis csak dicséretes.

* **Sörkóstoló a jégpinczében.** Az új pece-szőlősi sör-gyár tulajdonosa szombaton nagy sörkóstolót rendezett a Jégpince helyiségében, melyen Nagyvárad és Pece-Szőlős előkelősége nagy számmal volt jelen. A jelen voltak nagy gazdag uzsonnát szolgáltak fel a jó sör mellé. Vasárnap forgalomba bocsátották az új gyár termékét, a melynek nagy elterjedést jósolnak.

* **Katonai lóvászár Nagyváradon.** Ez éven ismét nagy számmal szerzi be a hadügy és honvédelemügyi miniszter a katonaság részére szükséges lovakat. Nagyváradon szeptember hó 25 én lesz a katonai lóvászár, míg Bihar megyében Érmihályfalván szept. 30-án Székelyhídon okt. 2-án, Szalontán szept. 23-án, Komádiban pedig október 7-én tartják meg a katonai lóvászárt.

* **Elgázolás.** A sebes hajtás által előidézett szerencsétlenségek daczára nem okulnak a nagyváradi bérkocsisok. Tegnap délután két órakor is a 44 számú bérkocsis egy szegény oláh embert gázolt el s a szerencsétlen több helyen súlyosan megsérült.

* **Meghalt éhen tele erszény mellett.** Klein Sámuel székelyudvarhelyi lakos, vasuton jött Nagyváradra. Az állomásnál, amint kiszállt a vasutrol összeesett és azonnal meghalt. Az orvos rendőri vizsgálat kiderítette, hogy halálát az éhség és meleg következtében beállott szivszélhűdés okozta. Ez a körülmény annál különösebb, mert zsebében egy erszényt 9 forint értékű — nagybárá — réz-pénzt találtak. A vasutnál a hullát Dr. Bodor Károly vizsgálta meg és zsebeit kikutatva megtalálták a nevezett erszényt több irattal egyetemben. A nevezett valószínűleg koldus lehetett.

* **Helyes indítvány a tanítóknak.** A Gönczy-egyesület — melyet tudvalevőleg Hajdu-megye tankerületének tanítói alakítottak, — közelebb tartotta millenniumi diszgyűlését, melyen Tóth László, debreczeni r. k a t h. tanító s a hazai tanügy érdemes bajnoka, nagy fontosságu indítványt terjesztett be. A diszgyűlés által egyhangulag elfogadott s a vallás- és közoktatási miniszterhez is fölterjesztendő »Indítvány« szó szerint így hangzik: Tekintve, hogy az országos tanítói nyugdíj-alap már ez idő szerint is megközelíti a tízenkét millió forintot, tekintve, hogy a tanítók életerőt emésztő és rövidítő terhes foglalkozása mellett a negyven évi hosszú szolgálat után a teljes nyugdíj élvezhetését csakis kivétel képen engedi meg a sors kegyeltjeinek s így a nyugdíj élvezhetése hazai tanítóságunkra nézve ez idő szerint »pium desiderium«-ot képez; tekintve, hogy a hazai tanítóság, ha valaha, ugy e millenáris évben megmutatta, hogy a nemzeti szellem ápolásában és fejlesztésében a hatalmas és büszke székes-fővárostól kezdve az utolsó magyar faluig, mint egy test és lélek, mily hazafias lelkesedéssel és sikerrel tud vállaltva közremunkálni; tekintve, hogy a hazai tanítóság keservesen szerzett filléreinek egy igen számbavehető részét a nyugdíj-alap veszi igénybe s így gyakorta a betéví falatot vonják el tanítóink maguktól és családjaiktól, csak-hogy nyugdíj-kötelezettségeiknek eleget teheszenek; tekintve, hogy az országszerte beállott tanítóhiánynak egyik legtöbb oka a minimális fizetések kétségbeesítően szánalomra méltó csekélységén kívül a nyugdíjévek számainak beláthatatlan hosszúsága, tiszteletteljesen indítványozom, hogy: mély hódolattal kéressék fel a nagyméltóságu m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium és a törvényhozás, hogy a tanítók nyugdíjjogosult éveinek számát 26,000 tanító égbekiáltó kérelmére millenáris ajándékképpen 40 évről 35 évre leszállítani kegyeskedjék s így ezáltal millenáris dicsőségünk világfonta koszorujába egy újabb levélke beillesztése által a nemzeti élet életfáradt napszámosainak verejtékes munkáját megkönnyíteni s e szent Haza földjéhez őket még szorosabban kapcsolni méltóztassék.

* **A szélroham és a vigécz.** A Gyuláról Nagyváradra d. u. érkező vonat harmadosztályu utasai ma ős-Budavárában képzelhették magukat. Nem volt ugyan fakir velük, aki pénzért nappal alszik, éjjel meg a szerencsen-utczában kalabriaszozik; hanem volt velük egy vigécz, aki dühösebben, mert való dühében, olyakat tánczolt a vasuti kocsiiban, mint két pár mondva csinált dervis sem különben. A szegény Kohn Jákó ugyanis lehuzta nadrágját és ki akarta porolni a vagon ablakán; egy heves szélroham azonban kikapta kezéből és elvitte, talán most is viszi. A vigécznek ez lévén egész alsó öltözte, úgy állott ott, mint a Fliegende Blätter szerencsenei kabátban, kalapban, papiros krágliban s manesettában meg cipőben a harmadosztályu közönség vaskos tréfáinak czéltáblájaképpen. Szegény vigécz annyira elrejte magát — ami vigécznél nem mindennapi dolog — hogy lehuzta kabátját s lábaival belebújt annak ujjaiba, ami még jobban ingerelte a közönség évődő jó kedvét mely csak akkor csillapodott, midőn közel Nagyváradhoz egy állomásfőnök megkönyörült a komikus Kohn Jákón és egy bugyogóval ajándékozta meg a pörül járt vigéczet. Így tartotta azután fényes bevonulását — Grosswardeinba.

* **Korrektor keresetlik.** Bövebbet e lap szerkesztőségében.

* **Rövid hírek.** — Meglopták alvás közben. M. M. a »Rédey« kerthez vezető fák alatt, tegnap

este elaludt. Ez alatt valaki zsebeit átkutatva, abból egy arany órát, arany láncot, zsebkést, több forint értékű készpénzt ellopott. A károsult ez esetről jelentést tett a rendőrségnek s a tettes kiderítése céljából megtekintte a kellő intézkedéseket. Itt ismét felszólíthat a közönség s ismételheti a régi nótát: „Miért nem adnak rendőrt, Rédey kertnek?” — **Elvesztett községi pecsét.** Bihar-Udvári községi bizottság nagy zavarban van, a reá bízott községi pecsétét elvesztette. Most intézkedtek a pecsét érvénytelenné nyilvánítása iránt. — **Új olasz konzul.** Király ö Felső Carnelutti György zágrábi olasz konzulnak megadta a működési jogot. — **Névváltoztatás.** Schwartz Simich Áron nagyváradi illetőségű; brassói lakos a saját és kiskorú József, Ilona, Margit gyermekeinek vezetéket nevét a belügyminiszter engedélyével „Szvetek”-re változtatta. — **A villám** a múlt csütörtöki nagy zivatar alkalmával becsapott Nagy József pusztaföldvári tanyáján egy árpaasztagba és azt felgyújtotta. Mrntegy 300 métermázsza árpa égett el. — **Megterés.** A turi r. kath. egyházközségnek jul. 26-án nagy ünnepe volt. Barta Róza 17 éves unitárius vallásu hajadon, mielőtt László S.-ral házasságra lépett volna, a kath. vallásra tért. Ez alkalommal P. Honorius h. lelkész a megterhez és az örvendő néphez megfelelő alkalmi beszédet tartott. — **A bőkezű kegyúr.** Károlyi Mihály gróf Kaál községnek a millennium emlékére 3000 forint adományozott azon célból, hogy azon összegből a templom renováltassák. A munkálatok már nagyban folynak.

A margittai ipartestület zászlószentelési ünnepe.

A margittai ipartestület augusztus hó 23-án nagy ünnepélyt rendez s ez alkalommal tartja meg a zászlószentelést, melyre a megyében igen sokakat hívtak meg. A zászlóanyák lesznek Morvay Tihamarné, Strasser Alfrédné és Hirschmann Konrádné. A mulatsággal kapcsolatosan társasbéd és táncmulatság is lesz. A rendező bizottság élén Morvay Tihamér főszolgabíró buzgólkodik, a mi elég biztosíték, hogy a szépnek ígérkező ünnepély minden tekintetben sikerülni fog.

Az ünnepély programja a következő:

1. Reggel 8 órakor, gyülekezés a ref. iskola udvarán.
2. Küldöttség menesztése a zászlóanyákért.
3. A megérkező zászlóanyák fogadtatása ipart. elnök által.
4. „Hymnus.”
5. Eneklí az iparos ifjak dalárdája.
6. 9 órakor alkalmi istenítisztelet s a zászló megáldása az ev. ref. templomban.
7. 11 órakor átvonulás a róm. kath. templomba hol a zászló felszenteltetik.
8. 12 órakor Társasbéd a nagyvendéglő nyári helyiségében.
9. Délután 2 órakor zászlóanyák meghívása s ünnepélyes fogadtatása a ref. iskola udvarán tartandó szegbevézési ünnepélyhez.
10. Alkalmi ének előadja az iparos dalárda.
11. Millenniumi és jubileumi beszéd tartja Király Péter ügyvédjelölt.
12. Szegkei ünnepélyes beverése a megállapított sorrendben.
13. „Szózat” Eneklí az iparos ifj. dalárda.
14. Körmenet a felszentelt zászlóval zeneszó mellett zászlóanyák és zászlós lányok élén.
15. Ünnepi zárbeszéd; a zászló átadása ipartestületi elnöknek.
16. Ipartestületi elnök köszönet nyilvánítása.
17. Táncszüveg a ref. iskola feldíszított udvarán — Kezdeté 8 órakor.

Belépti jegyek: A szegverési ünnepélyre 20 kr. A táncmulatságra 1 korona.

A Bazárelőtti utca kiszélesítése.

— A szépiészeti és közlekedési szakbizottság ülése. —

A Bazár-előtti utca kiszélesítésének kérdését, mint már irtuk, felszínre hozta a Safrad-ház értékesítésének ügye.

Knapp Ferenc építész két tervezetét ismertettük. Az egyik terv szerint a Safrad-ház egész hosszában csinos bazárokat építene a város 22 ezer forint költséggel, a melyek évenként 4500 forintot jövedelmeznének s ez által nem csak a Bazár építésének annuitását de a ház vételárának kamatját is fedeznék.

A városi szépiészeti és közlekedési szakbizottság tegnap délután ülésezett e tárgyban.

Jelen voltak: Dus László elnöklete alatt Gyalóky Lajos, Schöphlin Agoston, Beczkay Lajos, Busch Dávid, Knapp Ferenc, Rendes Vilmos, Sztarill Ferenc, Guttmann József, Szűcs Dezső jegyző.

Az ülés elején Dus László főügyész, elnök ismertette a Bazár szoros kibővítésének évtizedek óta húzódo ügyét s előterjesztette a Knapp által készített terveket.

Gyalóky Lajos beszélt a Bazár szoros kibővítése mellett. Nagyváradot egy olyan emberhez hasonlította, a ki egészséges (!) véréb ember (!), de aki gégesorvadásban (!) szenved. Elvi szempontból hozzájárul Knapp Ferenc tervezetéhez.

Rendes Vilmos nem tartja életkérdésnek a Bazár-szoros kibővítést. Különben is a kibővítéshez járuljanak hozzá az érdekelt többi háztulajdonosok, akiknek emelkedik a vagyonuk értéke.

Végre a bizottság kimondotta véleményként, hogy a város indítsa meg a tárgyalásokat az érdekelt három háztulajdonossal, s ha nem sikerül a kérdés előnyös megoldása, akkor a Bazárokat építse fel a város.

A második kérdés a gázvilágításra vonatkozólag a várossal kötött szerződés megváltoztatása. A kérdést már ismertettük. Azon fordul meg, hogy a gázvezeték kiterjesztése az egész város területére, s ennek viszonzásául a szerződés némely pontjai a városra nézve előnyösebben módosíthatók.

E tárgyban még az elmúlt évben ki lett küldve egy bizottság, de még mindig függőben van a kérdés, mert a bizottság nem tartott ülést.

Bevárják a kiküldött bizottság jelentését.

Több tárgy nem volt s az ülés véget ért.

A Gazdakör ülése.

Városunk társadalmi életének egy új, szép reményekre jogosító tényezője és zászlóvivője akadt a Várad-Velencén szervezkedő földművelők olvasóköreben. Az a szép összhang és ritka egyetértés, melylyel e városrész polgárai tömörülnek, hogy maguknak egy szellemi központot, egy önművelődési bázist, alapot teremtsenek, igazán dicséretre méltó és a legszebb biztosíték annak jövőbeli prosperálására nézve. Mint értesülünk a kör választmányára vasárnap délután ismét tartott egy fontos ülést, melynek legkiemelkedőbb tárgya az elnökség által tervbe vett millenniumi csoportos felutazás, mely — ha sikerül az igazgatóságtól a minimális ár szerinti kedvezményt megnyerni — egészen nagyarányúvá válik és az első tömeges látogató csoport lesz Bihar-megyéből, miután a Várad környékén fekvő falvak földműves osztálya is bele lesz vonva a mozgalomba nemzetiségi különbség nélkül. Az utazás szervezésével a kör agilis és népszerű alelnöke ifj. Krupka Károly van megbízva, a kör pennájával: Ludvig József jegyzővel egyetemben. — Aláírási ivenk lesznek ezenkívül: Vári Imre, Schmidt Ferenc és Dancs János tagoknál helyben s az egyes falvak jegyzőinél. A szervezkedési kérdések sorában hosszas megbeszélést igényelt a könyvtár ügye, mire nézve a jegyző indítványára határozatba megy, hogy Szabó Ferenc az ismert bőkezű kiadó író egy népies gyűjtemény adományozására felkéretik. Végül emlitem azt a pontot, a melylyel az ülés kezdődött, t. i. hogy az alapszabályok leérkeztek alkalmából egy nagyváradi lap a miniszteri leiratot rébusznak nézve, kibetűzte belőle, hogy a kör néppárti lesz, a választmány azonban visszautasítja az idő előtti oraculomot és egy 6 tagú küldöttséggel fogja magát a polgármester színe előtt képviseltetni, egyenesen az alapszabályokra utalva, hogy a körben politizálni nem szabad. Minden jel oda mutat tehát, hogy e körben a gazdák egy egészséges szellemű, életérős intézményt fognak nyerni.

Ludvig József.

SZINHÁZ.

Orfeus az alvilágban.

Offenbach bájos zenéjű operettje mindig az érdekes reprise varázsával vonza a közönséget s még mindig nagyobb hatást kelt, mint a modern operette irodalom számandó termékei. Soha el nem évülő, örökszép alkotás ez, a művészett legmagasabb fokán hová hasztalan törekednek föl az ujkori zeneszerzők.

Orpheus legbecsebb alkotásai közé tartozik Offenbachnak. A mesteri hangszerezés az invenció hatalmas öserejű megnyilatkozása a libretto szellemessége jellemzik nagy vonásokban e nagy operettet.

Euridicet S. Áldor Juliska sok temperamentummal játszotta meg nehéz szerepét, s ez este különösen hangjánál volt.

Plutó szerepében Kassay Károly, az új baritonista mutatkozott be. Érczes baritonhangja van, játéka is ügyes és rutinizott. Hasznavehető tagja lesz a társulatnak.

Forrai Ferike (Diána) bájos istennő volt, második felvonásbeli dalát igazi operai stílusban énekelte.

Szép csokrokat és tapsokat kapott. Turcányi szép Vénus volt felesleges külön kiemelni.

Lányi Editt a közvéleményt személyesítette sikerrel. Réty Lina pedig Cupidot, melyben csinos hangjával s kedves játékaival tűnt ki.

Vendrey (Jupiter) Leóvey (Styx) Jankó a vig elemet képviselték s természetesen bőven rászolgáltak a derült pillanatok előidézésére. Mezey (Orpheus) szintén kitűnt szép hangjával.

Az előadások egyike volt a legjobbaknak s a közönség élvezettel hallgatta végig az operettet. Kíváncsok volna, hogy az igazgatóság Offenbach s a többi régi jó zeneszerző műveit is színtrehozza.

Hírek a szinkörből. Hegedűs Gyula az ifjú vendég msvész ma reggel megérkezett városunkba és estére Othello-ban Shakespearé tragédiájában mutatkozik be közönségünknek — Jagó szerepében, a melyet igen kitűnő alakítással személyesít. A czimszerepet E. Kovács Gyula játssza, ez különben a művész alkotásainak egyik legjelesebbje. Holnap séerdán A kornevilli harangok Planquette bájos zenéjű operettje kerül színre. A vendég művész Hegedűs Gyula ez estén be fogja mutatni Gáspár apó szerepében, hogy nem csak mint jó drámai színész, de erőteljes szép férfias hangjával, mint énekes is megtudja hódítani a közönséget! A királyné dragonyosai, pompás új francia operette kerül közelebből bemutatásra, a próbák már serényen folynak belőle, s így remélhetőleg alkalmunk fog nyílani egy jó operette újdonság előadását láthatni!

EGYESÜLETEK.

A kerületi betegsegélyző pénztár ülése.

A nagyváradi kerületi betegsegélyző pénztár vasárnap tartotta rendes havi ülést, Láng József elnöke alatt. A megnyitás után a következőket határozták:

A margittai ipartestület zászlószentelési ünnepélyére, a pénztár képviseletében Sarkadi Ignác titkárt küldték ki.

A Galbavy József sólyomkői lakos ellen vezetett végrehajtás költségeit a pénztár nem téríti meg e főszolgabírói végrehajtónak, mert az 1891 XVI. tcz. 24. §-a értelmében a pénztári járulékok közadók módjára hajtandók be, így a főszolgabírói hivatalnak kell gondoskodni a végrehajtási költségek fedezetéről, ha azok nemleges eredményűek lennének.

Dr. Barna Ámin körörvos ajánlatát a pénztár igazgatósága kiadta dr. Moskovits József előző indítványát tárgyaló bizottságnak, hogy a negyedik orvosi állás kérdésével kapcsolatosan vegye figyelembe.

Tudomásul vették Sarkadi Ignác havi és a körutjáról adott jelentéseit, valamint az 1895. évi zárszámadás és a járulékok elévülésére vonatkozó miniszteri leiratokat.

Dr. Kranczly Sándor b.-ujfalui orvos elhallozása folytán megürült állásra dr. Grósz

Samut évi 280 korona fizetéssel pénztári orvosul kinevezték.

Sarkadi Ignác titkár indítványára az igazgatóság elhatározta, hogy a tisztviselőknek lakást, hivatali helyiséget és betegek elhelyezését kórház épít és az előkészítő bizottságba Lang József elnököt, Stern Herman alelnököt, Jelinek Ferencz, Zimmer Károly igazgatósági Germán Károly felügyelő bizottsági tagokat és Sarkadi Ignác titkárt választották be.

A múlt hóban a pénztárnak 9847 korona 25 fillér bevétele és 8140 kor. 22 fillér kiadása volt. A kiadások nagyságát e hónapban a negyedéves gyógytári és kórházi számlák, házbér idézték elő.

A tag létszám 5533, melyből férfi, 3872 nő, 295, tanonc 912, önként belépő 104, önként fizető 10, csoportbiztosított 330. A múlt hóhoz viszonyítva 52 szaporodás mutatkozik. A félév alatt 23 halottja volt a pénztárnak, férfi 21, nő 2. Betegség volt július havában 496. Keresetképes 247, keresetképtelen 81, családtag 162.

A cipészek gyűlése. A nagyváradi ipar-testület kebelében megalakult cipész szakosztály vasárnap tartott ülésében felfrissítette a szakosztály választmányát s új elnököt választott. Vita után a jelen voltak nagytöbbséggel kimondta, hogy Stigl Kálmán elnököt állásától elmozdítja és helyébe Papp Jánost választja meg. Az újonnan választott elnök elnöklete alatt a választmány a következőképp alakult meg: Az elnök lett: Weisz Mór, jegyző György István, ellenőrök: Lebovits Miksa, Klein Ignác; a választmány tagjai lettek: Kalotay István, Veisz Lipót, Sényi Sándor, Lebovits Miksa, Rothauszky Ferencz, Glückman Sámuel, Sárosy Károly, Nagy József, Szálku Ferencz, Klein Ignác; póttag: Fehér Árpád, Valaszky János, Urán Mihály, Steiner József; kongresszusi küldöttek pedig megválasztottak: Papp János elnök, Weisz Mór alelnök, Sényi Sándor, Urán Mihály és Sárosy Károly.

I R O D A L O M.

— **A „Katholikus Hitvédelmi Folyóirat”** júliusi 8-ik füzeté igen érdekes tartalommal jelent meg. Szíves figyelmébe ajánljuk a katolikus olvasó-közönségnek e vállalatot annál is inkább, mert legaktuálisabb kérdésekkel foglalkozik. Előfizetési ára egész évre 4 ft. Megrendelhető a szerkesztőségben. Pozsony, ferenciekénél.

— **Az Oktató Népkönyvtár** júliusi-augusztusi 9—10-ik száma a következő tanulságos tartalommal jelent meg: Az ember, vagy hogy neveljük magunkat és másokat. (4 iv.) Irta Stolz Albán. Népies Egyháztörténet. (2 iv.) Photius. A bolgárok megtérése. Photius csalásai. VIII. egyetemes zsinat. A barbárok pusztításai. A keleti egyház nagy válsága. Az egyházi fegyver megújulása Angolországban, Németországban. A kolostori fegyver megújulása Franciaországban, Plunyt további története. Mozaik (fél iv.) A népies vállalatnak előfizetési ára egész évre 2 ft. A kik később lépnek be, az egész évi füzeteket kapják. Czim: Oktató Népkönyvtár szerkesztősége Pozsony, ferenciek.

Igazságszolgáltatás.

A kuria ítélete Hurrai Emil ügyében. Hurrai ismeretes bűnügyében, a kir. Törvényszék tegnap hirdette ki a kuria ítéletét, mely úgy minősít, mint a büntetési idő kiszabásában megegyez a kir. tábla ítéletével s a vétkest másfélévi börtönnel sújtja.

Elítelt tolvaj. Kis Gáspár május hóban, egyik cimborájától egy szűrt és egy tarisznyát ellopott. A kir. törvényszék tegnap tartotta meg ez ügyben a végtárgyalást s K i s t, egyévi börtönnel sújtotta.

Leharapták egymás orrát. Blága Alexa és Koffár János, különös teremései az Istennek. Minden tekintetben különböznek s veszekedés közben sem ütlegetik meg egymást, mint ezt a többi halandók teszik, hanem egyik, a másik orrát harapta le. Ezért álltak tegnap a kir. törvényszék előtt, mely az orratlan em-

berpárt elítelte, még pedig Blágát 1-évre, Koffár Jánost hat óra.

Hatóság elleni erőszak. Buzánt György egy árverés alkalmával, nagyon illetlenül viselkedett. Ugyannyira, hogy a bíró kiutasította. De mivel nem akart kimenni, karhatalmat használt, de ő kigyelme nem engedett és megütötte a bírót is, meg az őt bántalmazókat. Az ügy a törvényszék elé került, mely Buzánt hatóság elleni erőszak vétsége miatt egy évre ítélte.

Megverte a gyanúsítottat. Serkán Vaszlának kigyult a háza. Ez időben látta Mihók Mikulát egy boglya tövében s bosszujában, — mert azt hitte, hogy ő a gyújtogató — megverte. A törvényszék a verekedő embert 9 hónap börtönnre ítélte.

„De iszen a Riporter hozta!”

Én édes Istenem, miért is nem adtál a hivataloknak oly gyors röptű szárnyat, mint a Riporter — lába!

Ezelőtt pár héttel megtörtént rajtam a szerencsétlenség!...

A magy. kir. kereskedelmi miniszterium (a város ajánlatára?) női iskolám végleges felszerelésére 300 frtot adományozott.*

A hirt a várostól — a Riporter hozta. Másnap az ő szavára, mint örömdetes ujságot olvastam én, azaz, hogy nem csak én, de Ők... a kedves, a jó — (hitelezők...)

Tények bizonyítják, hogy jó költő vagyok!... Valóságos vad geni költeményeimről, nem csak a család hivatott tagja: a férj, de a fentebb nevezett Ők is megvadulnak néha-néha, időnként!... Azért.

Riporter ur, nem bánom én,
Hogy elébb jár lába, mint kell!

Ám de az én »Költeményim«
Olvasásával hagyjon fel!!!

Bohém emberhez nem méltó
Cselekedet volt ez a tett:

Tudhatta volna jó magáról...
Vészes következménye lett!

Megrohantak!... (Suszter, szabó),
— Nem kellék az iskolába!...

Bele halok!... Riporter ur,
Vessen a város magára!

Ha nem leszek, mire megjön:
Hivatalosan az a bír...

Vagy... felesapok Riporternek:
Asszony hallgatni jobban bír!...

Nem »hozza« azt, a mi még nincs,
Vagy ha »hozza« hozzám hozza!

Hirrel fizetni nem lehet: —
(Tapasztaltam a napokban!...)

Mi lesz vélem?! szörnyű végzet!...
Se remény, se vigasztalás; —

Riporter ur, szíjja vissza!
Itt nem segíthet rajtam már!

Hetek óta várok, várok: —
Füldöznek a Mesiasok!...

Ők nem hozzák, — maga »hozza«...
— A költőknek ez a sorsa?!

Szedlarikné Dudinszky Anna.

* Láttam a papirosát, meg az írását.

Az a bizonyos riporter.

Beküldetett.

A következő sorokat vettük: *Tekintetes Szerkesztő Ur!* Van városunknak egy utcája, mely legelhagyottabb talán városunkban. Ami utcánkat nem részesítik semmiféle kedvezményben s még a neve is mosolyt hoz az ajkakra. Czinege-utcának hívják ezt a szerencsétlen helyet s nem tisztítják, nem locsolják, pedig olyan nagy itt a por, mint egy vihar felleg, a pocsolya pedig büzt és baczilust terjeszt a környékre. Nem állhatjuk meg most már felszólalás nélkül e körülményt s ez uton kérjük fel tehát az illető hatóságot, hogy tegye ezt az utcát járhatóvá, sőt mi több, lakhatóvá. Mert bizony a por, meg a pocsolya fertőző bűze tudja van, hogy az egészségre ártalmas, már pedig mi előttünk az egészség a legkedvesebb.

Kérjük a tekintetes Szerkesztő urat soraink közlésével oda hatni, — hogy ez ázsiai állapotot segítve legyen.

Tisztelettel

Több Czinege-utcai lakos.

REGENY-CSARNOK.

A szökött leány.

— Elbeszélés. —

Irta: Kincs István.

Most nevémet ejtették ki. Anyám kérdezte:

— És Emiliát nem szereti?

— Szeretem őt, — hallottam László szavát — de más szerelemmel. Hozzávaló szerelem, olyan mint a lágy zefir, mely meghat, csendesesen elringat; de mit irántad érzek, az a tomboló vihar, mely fölkorbaesolja lelkem mélyét. Te Daemonom vagy, ki ébrenlétemben és álmomban szüntelen kísértesz. Követlek, bár hova mégy, üldözlek, bár hova rejtőzzél, az éz hiába beszél, valómat a szenvedély tartja bilincsben. És nekem birnom kell e Daemont...

— Föláldozza Emiliát? László, megőrült?

— Igen megőrültem. Boldoggá teszem az ártatlan teremest, azzá akarom tenni. De ha nem oltod el szenvedélyem lángjait, ha futsz előlem, akkor boldogtalan lesz ő is. Mondtam, örült vagyok. Örültől pedig minden kitelik.

— Félek magától — szólt az asszony remegő hangon.

— Ne félj! — mondá szenvedélyvel László — eléd borulok, rabszolgád vagyok. A mi szerelmünk hadd égjen, mint a ragyogó nap, egy sugár majd Emiliának is kerül s boldog lesz ő is. — Emelj föl!

Néma szünet, fájó csönd állott be. Körülöttem forogni kezdett a szoba, forogni az egész világ. Sokat hallottam, nagyon sokat. Elbűbéltem, ha nem támaszkodok a falnak. Oda szoritottam égő homlokomat s szívem össze-szorult. Éles, kimondhatatlan fájdalom nyílt lelkemen át. Boldogságom temploma összeomlott romjai alá temetve ábrándjaimat, reményeim s egész életemet.

Összeszedtem magamat. Mint árnyék im-bolyogtam kifelé.

Szobámba érve bezártam magamat. A cselédeknek azt mondtam, magamra akarok maradni egész nap. Nem zavart senki.

Odaborultam mindjárt az asztalra és sirni kezdtem, sirni keservesen. Megrattam szerelmemet, meg elveszett üdvömet. Nem tudom, hány könyvet ontottam, csak annyira emlékszem, hogy végtére könyeim forrása kiapadt. Fölemelkedtem. Erős akartam lenni.

Hiszen nagyon, de nagyon is szükségem volt rá.

Egy kérdés jutott legelőször eszembe. Önmagamhoz intéztem azt is:

— Mitevő legyek?

Fölföldöztem talán atyámnak, micsoda tör járta át keblemet? Nem, azt nem szabad megkísérlelnem. Hiszen mit kell öneki azt tudnia, hogy galád emberek meg akarják rabolni becsületét, hogy szentségtörő kezekkel nyulnak bele családi szentélyébe! Szegény elvesztené egyszerre minden hitét az emberekbe. Sha már a fiatal sorstépte szívek lemondása megindító, akkor az idősbe resignációja épen megható. Hiszen a fiatalok, ha meghajolnak, úgy az öregek megtörnek rendesen a csapás alatt.

Pedig hát atyám boldog volt. És én duljam föl e boldogságát? Nem és ezerszer nem.

De mivel okoljam meg szerető atyám előtt László iránti ellenszenvemet? az iránt, kit előbb ellenszenvemet az érző szív őszinte hevével szerettem? Mivel palástoljam bánatomat? mivel merengő komorságomat? Nem fog-e, ha pusztulni látja majd arcom rózsáit, nem fog-e önkénytelen gyanakvó tekintettel fürkészni kezdeni? Igen, gyanakodni fog, kérdésekkel fog ostromolni s én hogyan álljak meg e kérdések előtt.

Ott van azután anyám. Nem anyám, bizalmas barátném volt ő. De mi lehet ő rám nézve a jövőben? Kőzénk két élő fegyvert fektetett a múlt, nekünk nem szabad közelednünk. Mit láthatnánk benne mást, mint atyám becsületének megrablóját; talán hozhatnék föl mentő okokat, talán védhetném részvétemmel, de fölmenteni, oh érzem, fölmenteni nem tudom. Egy hosszú életen keresztül kellett volna a tettét tanulnom, még se volnék képes vele úgy érintkezni, hogy

ki ne érezné a keserűséget, mely szívemet irányában eltölti.

És végül László... Talán elég szívtelen lenne hitszegőmód tovább üzni játékát velem. Igen boldogítani akarná Emiliát mint maga mondá — egy sugarával annak a szerelemnek, melyet másiránt érez. Azt hiszi, nekem az elég! Gyenge leány vagyok, de érzem, tigris erejével bírtam volna, hogy ezt az alávaló jellemet öszszetörjem, semmivé tegyem.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A helyzethez.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Politikai körökben beszélnek, hogy a párt-kivüliek, a nemzeti párt és a kormány párt jóhiszemű ksoportjának vezérferfiái között újabb tárgyalások folynak, melyeknek célja a 67-iki alapon álló összes elemeknek tömörítése. Mint hírlík, e tárgyalások a korona tudtával indultak meg.

Békésmegyei főispán lemondása.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Tallián Béla, Békésmegye főispánja beadta lemondását s a közelebbi képviselőválasztások alkalmával képviselő-jelöltnek fog fellépni. Tallián Bélának lemondásának okát abban látják, hogy nem neveztek annak idején államtitkárnak a belügyminiszteriumba.

Jegyzők kongresszusa.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. távirata.) Mintegy 1000 községi és körjegyző gyűlt egybe ma a kiállítási ünnepélyek csarnokában, a jegyzői kongresszusra.

Perczel belügyminiszterért küldöttség ment, akit, mikor megérkezett, zajos éljenzéssel fogadtak. A miniszter elfogalván az elnöki széket, Kunecz Imre elnök üdvözölte, s beszédében kijelentette, hogy a jegyzői kar mindig megtette, a jövőben is meg fogja tenni — temérdek baja daczára — kötelességét. (Zajos éljenzés.)

Perczel miniszter felelt az üdvözlésre. Megköszönte, hogy védnöknek kérték fel, indokolta, hogy mért fogadta el, — mert rokon-szenvezik a jegyzői karral s érdeküket szívén hordja. (Éljenzés), s hogy emelje a jegyzői kar tekintélyének fényét.

Beszédje további folyamán megemlítette, hogy az egész ország s a koronás király is óhajtja a közigazgatás államosítását. (Hosszas éljenzés) illő, hogy a jegyzők ünnepe is ehhez méltó legyen.

Miként apáink a rendi alkotmányról áttértek a modern parlamenti kormány-formára, ma előttünk is ilyen problema áll, egy lépéssel előbbre kell haladnunk. A reformmal a jelen országgyűlés, mely február 17-én véget ér, már nem foglalkozhatik, de a jövő országgyűlésnek sürgős kötelessége lesz végrehajtani. Hiszi, hogy a kérdést — úgy mint már többször kifejtette — sikerülni fog megoldani. Az eszmék tisztázására kéri fel a jegyzői kart. Segítsék őt feladatában, hogy az általános közérdeket biztosíthassa s egyuttal a jegyzők érdekeit is megvédhesse. Beszédét a király éltetésével fejezte be.

Ezután Szegedi Albert alelnök megköszönte a miniszter beszédjét, azután megkezdtek a részletes tárgyalásokat.

Bombamerénylet Bécsben.

Bécs, augusztus 3. (Saját tud. táv.) A Kaiser-Josef-strassze 7. sz. alatt lévő Posch-féle lakatos műhelybe egy, kömüvesnek öltözött ember jött, aki ujságpa-

pirba takart tárgyat tett le azt mondván, hogy ezt Posch megrendelte. Távozása után kíváncsiságból megnézték a tárgyat, mire ez iszonyu robajjal fölrobbant. Az egyik segéd súlyosan megsérült s már meg is halt; két társa könnyebb sérülést szenvedett és a kórházban van gyógykezelés alatt. A megejtett rendőri nyomozás eddig nem vezetett eredményre.

Párbaj.

Budapest, aug. 3. (Saját tud. táv.) Diósi (Nussbaum), a Pester Journal operai kritikusa már régóta alkalmatlankodik b. Nopcsa, operai intendánsok az iránt, fogadja vissza Mahler volt operai igazgatót előbbi állásába. Szombaton is fölkereste az intendánst páholyában és újból infesztalta. B. Nopcsa erre annyira bosszankodott, hogy »takarodjék szemtelen ficzkó!« szavakkal Diósit kiutasította. Ez párbajra hívta ki az intendánst.

Zavargások Kréta szigetén.

Athén, aug. 3. (Saj. tudósítónk táv.) Herakleionba pénteken fegyveres törökök hatoltak; a keresztény lakosság körében nagy nyugtalanság uralkodik. »Linois« francia hadihajó a Priensban kikötött.

Kolera Olaszországban.

Róma, aug. 3. (Saj. tudósítónk táv.) A kormány megczáfolja ama híreket, mintha Palermóban gyanus megbetegedések történtek volna; a baktériológiai vizsgálatok állítólag megállapították, hogy nincs szó koleráról. Mindamelllett az angol turisták nagy része elutazott Olaszországból.

Dimanít Stambulov sirjában.

Szófia, aug. 3. (Saj. tudósítónk táv.) Stambulov sirján a keresztet és a vas-korlátot tegnap darabokra szakgatva találták; a sirhant is szét volt vetve, de a koporsó sértetlen maradt. Mellette két föl nem robbant dimanitos bombát találtak.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradon nincs szőlőmoly. A nagyarkirály földmivelésügyi miniszter, Nagyvárad városához a szőlőmoly védekezéséről szóló szabályzatot. A város áttette a hegy választmányhoz s ez egyidejűleg elrendelte a nagyvárad szőlőhegy megvizsgálását, hogy vajon van-e szőlőmoly. E célból, Nagyvárad város hegybírója érintkezésbe tette magát több szakemberrel s az egész szőlőhegyet megvizsgálták, de szőlőmolyt sehol sem találtak. Akadt ugyan egy két ritkább fűrtre, nem a szőlőmoly következmény ez sem, hanem nagyobbára a multikori nagy jégpusztítás. Így hát Nagyváradon teljesen alaptalannak bizonyult a Jókai agyában megfogalmazott új veszedelem. A nagyváradhoz hasonló hírek érkeznek az ország minden részéből.

Ezek szerint kimondhatjuk, hogy a szőlőmoly, az idő szerint s talán a jövőben sem fog oly mértékben fellépni, hogy aggodalomra adjon okot s ezt mint örömhírt hozzuk a szőlőbirtokosok tudomására.

Terményfőzsde.

Budapest, auguszt. 3.	
B u z a tavaszra, bácskai	6.25
» tavaszra, északi	6.26
» szeptember-októberre, bácskai	6.65
» szept.-okt.-re északi	6.66
R o z s tavaszra bácskai	3.63
R o z s tavaszra, északi	3.65
T e n g e r i, junius-juliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.30
» aug.-szept.re, északi	10.40

Bécs, auguszt. 3.

B u z a tiszai	7.05—7.40
» bánsági	6.90—7.25
» bácskai	6.85—7.25
» szokványáru őszre	6.60—6.62
B u z a szokványáru tavaszra	6.93—6.95
R o z s tiszavidéki	6.05—6.10
» szokványáru tavaszra	5.60—5.62
» szokványáru tavaszra	5.90—5.95
T e n g e r i magyar	4.05—4.12
Z a b, magyar kereskedelmi	6.60—6.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. auguszt. 3.

Magyar aranyjáradék 4%	122 40
Magyar koronajáradék	99 25
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124 75
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101 50
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	122 00
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97 75
Itatmerési jog megváltási kötvény	100 —
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97 50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	153 00
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	139 50
Oszták járadék papirban	101 50
Oszták járadék ezüstben	101 58
Oszták járadék aranyban	123 50
Oszták korona járadék	101.—
1860. oszták államsorsjegyek	147.—
Oszták magyar bankrészvény	975.—
Magyar hitelbank részvény	388 25
Oszták hitelintézeti részvény	362 —
Oszták-magyar államvasúti részvény	360 50
20 frankos arany (Napoleonkor)	949.—
Német birodalmi márká	58.70
London vista	119.80
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.75

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

HEGEDÜS GYULÁNAK.

a budapesti vigszínház tagjának első vendégföllépte.

Kedden, 1896. augusztus 4-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

OTHELLO, A VELENCZEI MÓR.

Tragédia 5 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap, szerdán, 1896. augusztus hó 5-én

HEGEDÜS GYULÁNAK.

a budapesti vigszínház tagjának vendégföllépsével.

KORNEVILLI HARANGOK.

Operette 3 felvonásban,

Felelős szerkesztő: CSIPPÉK FERENCZ.

Asztmában-szenvedőknek

szolgáljon tudomásul, hogy **augusztus 5-dikétől** kezdve a „**Fekete Sas**“ vendéglőben Nagyváradon több oldalról nyilvánult óhajnak következtében a **Niederlössnitzbe (Drezda)** mellett való **WEIDHAAS PÁL**, empirikus sikeresnek elismert gyógymódjához tartozó szerszám, mely az atmiatrie (lélegzés-könnnyítés céljaira szolgál, ingyen ki lesz állítva és általa gyógyítottaknak eredeti bizonyítványai betekintésre mindenkinek meg lesznek mutatva. A WEIDHAAS-féle gyógymódot a bemutatandó bizonyítványok szerint idült (30 évesnél régebb) eseteknél, sőt 70 és 80 éves **asztma-betegeknél** is sikerrel alkalmazták; mi több oly **mell-betegek** és **torokbetegek** is, kik már reménytelen állapotban voltak, meg lettek gyógyítva.

— EGYHAZI NYOMTATVANYOK. —

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemű közönség, szíves tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeltünk be ahol *bármily mennyiségben* mindennemű

IRODASZEREK

beszerezhetők.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajzpapirokat iskolák és (Wathman-féle) mérnökök részére fényezett (pauza) vásznat Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére írkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stb stb.*

Kitűnő minőségű

alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszárakat.

Itatóspapírt és porzót.

I r o n t.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemű közönség figyelmét kitűnően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemű nyomtatványok: u. m. hírlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok olcsón és pontosan elkészíttetnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 frt 50 krig.